

REPUBLIKA

ROK II. ŁÓDŹ, SOBOTA 7 CZERWCA 1924 r. NUMER POJEDYNCZY 15 GROSZY № 154
 REDAKCJA I ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. WYDANIE PORANNE. GODZINY PRZYJĘC REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
 TELEFONY: REDAKCJI 27-24, ADMINISTRACJI 22-14. RĘKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Kryzys gabinetowy we Francji komplikuje się. Parlament francuski będzie ogłoszony za nieustający.

Paryż, 6 czerwca.

Herriot odrzucił misję tworzenia gabinetu, ponieważ Millerand oświadczył, że do dymisji się nie pody. Sytuacja skomplikowała się wielce tym uporem Milleranda. Millerand zawezwał do siebie przedstawicieli radykałów, aby zasięgnąć ich z dania — komu z polityków ma powierzyć misję tworzenia gabinetu. Wszelako jest pewnym, że gabinet taki nie otrzyma votum ufnosci w izbie i upadnie zaraz po przedstawieniu się. Prawica rozpuszcza dalej pogłoski o odroczeniu izby deputowanych.

Przez cały dzień dzisiejszy trwały narady w pałacu Elizejskim. Millerand przyjął b. ministra finansów w gabinecie Clemenceau, Clotta i senatora Fourniera. Clott zwraca uwagę, że Millerand konferował przeważnie z wybitnymi znawcami spraw finansowych. Zamierza on widocznie szukać ludzi, obeznanych ze sprawami finansowymi, aby móc przedstawić rządowi dokładny i rzeczowy projekt reformy finansowej. Wezwany został również do Paryża senator Steeg, gubernator Algieru, który uchodzi za męża zaufania Milleranda.

Kola, zbliżone do pałacu Elizejskiego, mają kandydaturę Maginota za przypadła. Maginot był u Milleranda w charakterze przywódcy opozycjonistów w parlamencie i na zapytanie, czy gotów byłby przyjąć tekę premiera, odpowiedział odmownie, wskazując na Poincarégo. Ten jednak odmówił przyjęcia rządów w chwili obecnej.

UCHWAŁY LEWICY.

Agencja Wschodnia.

Paryż, 6 czerwca.

Blok lewicy obradował przez trzy godziny. Pojawili się na konferencji wszyscy przywódcy frakcji parlamentarnych. Obrady ogłoszono jako ściśle poufne, z

wyjątkiem wniosku, przedstawionego w parlamencie, odnośnie stworzenia w parlamencie nadzwyczajnej komisji kredytowej, złożonej z 44 członków.

W czasie posiedzenia ujawniły się dwa projekty: pierwszy, mający na celu wszczęcie interwencji grup lewicy w izbie, ce-

lem poddania pod głosowanie wniosku socjalistów, domagających się codziennych posiedzeń izby, oraz utworzenia tymczasowej komisji finansowej, któraby uchwalala pewne kredyty nawet wtedy, gdy rząd nie zostanie jeszcze utworzony. Druga grupa zaleca na razie zajęcie stanowiska wyczekującego.

NIESTAJĄCY PARLAMENT.

Agencja Wschodnia.

Paryż, 6 czerwca.

Socjalistyczne frakcje parlamentu francuskiego uchwaliły dziś rezolucję, wzywającą parlament do ogłoszenia za nieustający. Parlament skutkiem tego będzie aż do ukończenia kryzysu odbywał posiedzenia codziennie, a więc i w oba dni świąt odbędą się krótkie posiedzenia.

Wniosek o przedłożenie rezolucji, wzywającej Milleranda do ustąpienia, nie przeszedł. Przyjęto natomiast wniosek zwołania parlamentu na wypadek, gdyby mianowany przez Milleranda premier odrzucił sesję.

WNIOSEK KOMUNISTÓW.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 6 czerwca.

Komuniści złożyli w izbie deputowanych wniosek, domagający się, aby obie izby wypowiedziały się wyraźnie w sprawie ustąpienia prezydenta republiki.

Painlève oświadczył, że wniosek taki sprzeciwia się konstytucji i nie może być poddany pod głosowanie. Posiedzenie odroczone do jutra.

Orkiestra europejska.

Kapelmistrz Mac Donald: Chciałbym mieć dobrego niemieckiego trębacza! Ale pana Tirpitz'a nie przyjmuję. Zbyt wiele trąbił podczas wojny o łodziach podwodnych.

Reichstag uchwalił votum ufnosci dla rządu. Minister Stresemann o polityce zagranicznej Niemiec.

Berlin, 6 czerwca.

Agencja Wschodnia.

Reichstag odrzucił 239 głosami przeciwko 194 wniosek niemiecko - narodowych, wyrażenia votum nieufności rządowi. Na wniosek niemieckiej partii ludowej Reichstag przeszedł do porządku dziennego nad ironiczną propozycją partii „Völkische” wyrażenia votum ufnosci rządowi, natomiast wolny wniosek wszystkich stronnictw, popierających rząd, w przedmiocie wyrażenia zaufania, w szczególności uwzględniający przyjęcie projektu rzeczoznawców, przyjęty został 247 głosami przeciwko 183.

Wynik głosowania stronnictwa przyjęły burzliwymi oklaskami, a komuniści i Völkische okrzykami protestu i oburzenia.

Bawarska partja ludowa głosowała za wnioskiem stronnictw koalicyjnych.

MOWA MIN. STRESEMANN.

Berlin, 6 czerwca.

Na dzisiejszem posiedzeniu Reichstagu pierwszy przemawiał Stresemann, który odniósł duży sukces, gdyż żaden z jego przeciwników nie rozporządził taką znajomością przedmiotu.

Stronnictwa stanęły na stanowisku, że projekt rzeczoznawców jest zasadą gospodarczą, wykazaną w układach międzynarodowych, ponadto ułożona przy wybitnym udziale Stanów Zjednoczonych które są państwem dostatecznie niezależnym, zdobyć się na obiektywny sąd w stosunku do sytuacji europejskiej. Przyjęcie sprawozdania rzeczoznawców nie może podlegać długiemu debatowaniu, gdyż wówczas poszczególne państwa wybrałyby dla siebie co najkorzystniejsze, a Niemcy najgorzej na tem wyszły.

Przy ocenie zagranicznej polityki Nie-

miec należy wziąć pod uwagę, że Niemcy są krajem bezbronnym i nie mogą udawać, że są czemś więcej, niż państwem rozbrojonym. Polityki nie można oceniać pod innym punktem widzenia, jak tylko

takim, czy jest ona zgodna z innymi liniami rozwoju gospodarczego. Inne państwa inaczej nie postępują. Niemcy wykonają sprawozdanie rzeczoznawców, z jednym tylko zastrzeżeniem,

Cieżko idzie z obniżeniem opłat paszportowych. Nowy projekt komisji skarbowej.

Warszawa, 6 czerwca.

Polska Agencja Telegraficzna.

Sejmowa komisja skarbowa omawiała projekt ustawy o opłatach paszportów. Przyjęty został artykuł pierwszy w brzmieniu podkomisji ze zmianą, że wysokość opłat ustanawia minister skarbu po porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych.

Następnie postanowiono iż wolne są od opłat paszporty dyplomatyczne, emigracyjne i osób udających się w celach zarobkowych.

Dla osób udających się zagranicę w celach handlowych i przemysłowych opłaty wynosić będą 25 złotych. Dla osób wyjeżdżających zagranicę celem kształcenia się, dla badań naukowych, dla leczenia się, o ile przytem chory jest niezamężny i o ile leczenie zagranicą jest konieczne, dla osób udających się zagranicę na zebrańia międzynarodowe, naukowe na zawody sportowe oraz udające się w celach społecznych 20 złotych, przepustki graniczne na przeciąg kilku dni są wolne od opłat.

Zasada kontyngentu została zniesiona.

Ustawa ta ma obowiązywać od dnia 1 lipca 1924 roku.

Warszawski korespondent „Republiki” otrzymał ze sier rządowych następujące informacje.

Sprawa utrudnień paszportowych nie przedstawia się tak, jak oświecila ją to sfery zainteresowane.

iarodajną dla porównań może być statystyka paszportów, wydawanych w Warszawie. Od chwili wprowadzenia wyższych opłat t. j. od 4 czerwca do 4 bm. t. j. przez kwartał komisariat rządu na m. st. Warszawę wydał 1,480 paszportów zagranicznych w czem 514 paszportów ulgowych, 182 handlowo - przemysłowych, 59 na wielokrotne przejazdy, 78 z polecenia władz i 647 paszportów normalnych.

Zaznaczyć należy, iż kontyngent paszportów handlowo - przemysłowych nie został bynajmniej wyczerpany, a kupcy i przemysłowcy nie zwracają się o paszporty dlatego, że one są drogie, lecz że nie mają potrzeby wyjazdu zagranicę ze względu na nawiazane już dawniej stosunki handlowe. Co się zaś tyczy paszportów normalnych, tak zw. rozrywkowych, to ilość ich na ogół nie jest mniejsza niż była w latach 1922 i 1923, w których przeważały paszporty brane w celach handlowych.

mianowicie, aby państwa przeciwne wypełniły swe zobowiązania. Jeżeli polityka dotychczasowa była ostro krytykowaną przez Herriota i Milleranda, można się spodziewać, że oni nie popełnią już żadnego poważniejszego błędu.

Polityczne i ekonomiczne podłoże w sprawie projektu rzeczoznawców jest b. trudnym zagadnieniem, gdyż należy ono do zagadnień, które tylko w spokojnej atmosferze mogą być rozpatrywane. Rząd Marksa wybrał drogę do konsolidacji w Niemczech i Europie i dlatego wymaga od swych rodaków traktowania tej sprawy rzeczoznawców, bez względu na ambicje partyjne.

Polemizując z wywodami przywódcy nacjonalistów, hr. Westarpa, minister odrzucił zarzut zbytnej uległości wobec za granicę. Rząd niemiecki gotów jest przystąpić do zbadania kwestji odpowiedzialności za wybuch wojny. Nie chodzi o to, czy my jesteśmy przekonani, lecz należy przekonać świat o niewinności Niemiec w wybuchu wojny. Rząd niemiecki stara się obecnie, aby inne państwa otworzyły swe archiwa dla stwierdzenia przyczyny wybuchu wojny.

Następnie minister omawiał politykę wewnętrzną Rzeszy. Układy z M.L.C.U.M. wygasają dnu 15 b. m., przedłużenie ich nastąpić może po przyjęciu planu ekspertów. Stresemann zaznaczył, że nie należy ludzić się co do wspaniałomyślności państw zwyciężskich w stosunku do Niemiec.

Odnosnie zagłębia Ruhry, mówił minister, Niemcy mają przeciw sobie cały świat, nawet rząd angielski stoi po stronie rządu francuskiego. Dlatego zaniechanie biernego oporu było rzeczą konieczną.

Sprawozdanie Komisji o budżecie na rok 1924.

Premjer Grabski wygłosi swoje exposé w najbliższy wtorek.

Przebieg posiedzenia Sejmu.

Po odesłaniu do komisji w pierwszym czytaniu całego szeregu ustaw, przystąpiono do sprawozdania komisji skarbowej o poprawkach senatu do ustawy o opłatach z kart gry na rzecz Czerwonego Krzyża.

Referował poseł Michalski (Ch.D.).

Senat wprowadził poprawkę, zmierzającą do podwyższenia tych opłat z 20 procent do 50 proc. opłat, pobieranych przez skarż państwa.

Izba w głosowaniu, na wniosek komisji, poprawkę przyjęła.

Następnie w imieniu komisji prawniczej poseł Sommerstein (koło żydowskie), referował sprawę opłat sądowych na obszarze Małopolski i Śląska Cieszyńskiego.

Dyskusję nad tą sprawą odroczone i przystąpiono do rozprawy budżetowej.

Jako sprawozdawca komisji budżetowej sejm zabral głos poseł Zdziechowski i w dłuższym przemówieniu przedstawił sprawozdanie komisji budżetowej o budżecie na rok 1924.

Mowa posła Zdziechowskiego.

Poseł Zdziechowski podkreślił na wstępie doniosłość momentu, w jakim sejm przystępuje do pierwszej rozprawy budżetowej i znaczenie, jakie ta rozprawa ma dla państwa.

Poseł Zdziechowski przeszedł następnie do analizy pięcioletniego okresu postępów inflacji pieniężnej w Polsce. — Stwierdziwszy, że wzrost cyfr w rubryce zadłużenia skarbu miał dla całego tego okresu znaczenie decydujące, poseł Zdziechowski przytacza szereg cyfr, przedstawiających zmiany, jakie zachodziły w wartości w zlocie naszego markowego obiegu pieniężnego. Szybkie kurczenie się wartości naszego obiegu doprowadziło do hiperinflacji, niebezpieczeństwo której stało odczuwane przez szeroki ogół społeczeństwa. Zrozumienie tego niebezpieczeństwa wytworzyło warunki, w których możliwa się stała akcja naprawy, oparta na wyjątkowych pełnomocnictwach, udzielonych władzom wykonawczym przez ciała ustawodawcze.

Sprawozdawca stwierdza dalej, że jeżeli polityka emisyjna nie doprowadziła naszych finansów do gorszych konsekwencji, to zawdzięczamy to poważnym próbom naprawy gospodarki skarbowej w okresie ministerstw Michalskiego w drugiej połowie 1921 r. i perwszej połowie 1922 r., a następnie za czasów drugiego ministra w pierwszych miesiącach 1923 r., przeprowadzonych przez obecnego ministra skarbu, Grabskiego.

SANACJA FINANSÓW.

Następnie poseł Zdziechowski poddaje analizie akcję sanacyjną, stwierdza on, że zdecydowane zarządzenia ministra skarbu doprowadziły do ustalenia się kursu dolara oraz do wzrostu zapasów walut obcych.

Najistotniejszym środkiem jednak dla osiągnięcia rezultatów akcji sanacyjnej było zwiększenie dochodów przez odpowiednie nacisk śrubby podatkowej. Ograniczając dopłaty skarbu na rzecz gospodarki kolejowej, minister skarbu musiał dążyć do osiągnięcia znacznego zmniejszenia wydatków na wojsko, szczególnie w pierwszych miesiącach sanacji. Ścieśnienie wydatków nastąpiło nietylko w dziedzinie wojska i kolei. Oszczędności dalsze osiągnięte zostały przez stosowanie przy otwieraniu kredytów na wszelkie wydatki za wyjątkiem wydatków osobowych — złotego obliczeniowego, a specjalnym kursie, ustalonym przez ministra skarbu.

Przy dalszej analizie poseł Zdziechowski zatrzymuje się na pożyczce kolejowej, z której wpłynęło do skarbu państwa 22 milionów złotych, na 400 milionowej pożyczce włoskiej, rozporządzeniem prezydenta, ustalającym statut banku i zamknięciu kredytów dla skarbu państwa w P.K.K.P.

STABILIZACJA.

W resume stwierdza, że stabilizacja marki dała stabilizację cen, podniesienie wartości obiegu pieniądza, powiększenie kredytów dla potrzeb życia gospodarczego oraz zdobycia drogą zadłużenia w P.K.K.P. funduszy na wyrównanie deficytu budżetu roku ubiegłego i niedoborów w styczniu i lutym w sumie 104 milionów franków złotych. Dalszy rezultat to osiągnięcie równowagi budżetowej 4 miesięcy, w okresie których zamknięto przywyżką dochodów 90 milionów złotych, przy ogólnej sumie wydatków 478 milionów złotych, zaś dochodów 573 milion. złotych.

Omawiając sprawę Banku Polskiego, referent dochodzi do wniosku, że przeszliśmy przez okres stabilizacji kursu marki i wchodzimy w okres reformy wal-

utowej i przy całkowitym wysiłku społeczeństwa, rządu i sfer gospodarczych musimy utrzymać al pari kurs złotego. Nie możemy dopuścić do : mniejszenia się jego siły nabywczej na rynku wewnętrznym.

Analizując trudne zadanie Banku Polskiego, wspomina o stopie procentowej, która jest zbyt wysoka, stanie się objawem niepożądanym i zatrważającym, bo jest to potężny czynnik wzrostu cen.

Przechodząc do omówienia długów państwa, referent podaje zestawienie zadłużenia wewnętrznego oraz długów zagranicznych skarbu państwa. Stan zadłużenia wewnętrznego w dniu 1 maja r. b. wyrażił się sumą 121 milionów złotych, zaś pozycja długów zagranicznych daje 1,470 milionów złotych.

RÓWNOWAGA BUDŻETOWA.

Następnie referent zajmuje się zagadnieniem równowagi budżetowej na rok bieżący, posilując się następującymi danymi: łączna suma wydatków państwa w wysokości wyżej wspomnianej oraz wydatków przedsiębiorstw, nie znajdujących pokrycia, w wysokości 101 milionów złotych, wyraża się pozycją 1,583 miliony złotych.

Pokrycie tej sumy mamy w dochodach zwyczajnych, administracji — 859 milionów, nadzwyczajnych — 374 miliony, oraz w dochodach przedsiębiorstw — 188 milionów, co w sumie daje 1,422 miliony. Deficyt ten wrośnie o dalsze 70 milion. złotych, gdyż okaże się, że niektóre sumy dochodów należy zmniejszyć.

Jednak nie ulega wątpliwości, że cały deficyt będzie pokryty wpływami nadzwyczajnymi, na które w dalszym ciągu przemówienia poseł Zdziechowski wskazuje, podkreślając ściśle, że dochody państwa zwyczajne i nadzwyczajne w sumie 1,042 miliony pokryją całkowicie zwyczajne wydatki państwa w sumie 1,247 milionów złotych.

Uwzględniając to wszystko, należy stwierdzić, że obecny budżet jest zrównoważony jako plan gospodarki państwa na rok bieżący. Jednakże stwierdza referent budżet ten o tyle tylko jest stałym, o ile przewidywania komisji okażą się słuszne.

ORGANIZACJA KREDYTU DLA PRZEMYSŁU.

Największą uwagę zwrócić należy na siłę płatniczą ludności, szczególnie pozostającą w związku z obecnym kryzysem gospodarczym. Niebezpieczeństwo tu grożące da się zażegnać przez odpowiednią politykę gospodarczą rządu, uwzględniającą specjalne potrzeby kredytowe produkcji. Nad tem zagadnieniem góruje sprawa organizacji kredytu, związanej z przy-

plywem kapitałów zagranicznych do Polski.

Równowaga budżetowa staje się dziś najistotniejszym, głównym zadaniem, z czego komisja budżetowa zdaje sobie sprawę, stanowiący na stanowisku, że należy w tym roku dać ustawie skarbowej wyjątkowe uprawnienia ministrowi skarbu w kierunku ułatwienia mu osiągnięcia równowagi budżetu dla tego w art. 5 ustawy uzależniono otwarcie kredytu w Banku Polskim od zgody ministra skarbu.

KRYZYS GOSPODARCZY.

Poseł Zdziechowski przystąpił następnie do omówienia całokształtu sił gospodarczych państwa, a w szczególności zatrzymał się nad zagadnieniem kryzysu gospodarczego.

Przy omawianiu kryzysu gospodarczego, referent dochodzi do wniosku, że polityka gospodarcza taryfowa i kredytowa rządu winna pójść dziś w kierunku największego ułatwienia dla przemysłu, pracującego na wywóz. Niebezpieczeństwo bierności naszego bilansu jest tem większe, że ujemne skutki naszego bilansu: hardlowego były kompensowane przynajmniej w pierwszych miesiącach przez znaczny przyływ do P.K.K.P. zapasów walut obcych, będących w posiadaniu ludności.

Nad wszystkimi zagadnieniami w związku z przesileniem gospodarczym, góruje sprawa organizacji kredytu. Cała polityka wewnętrzna i zewnętrzna rządu musi być prowadzona w ten sposób, by zapewnić państwu przyływ kapitału zagranicznego, a zwiększyć kapitał inwestycyjny, któryby się stał mógł dźwignią równowagi.

Poseł Zdziechowski zatrzymuje się dłużej nad zagadnieniem oszczędności i stwierdza, że w dziedzinie oszczędności rzeczowych dokonano już wiele, jednakże nacisk należy położyć na oszczędności w dziedzinie osobowej.

W końcu swego przemówienia referent omawia projekt ustawy skarbowej na rok 1924 i zmiany wprowadzone do tego projektu przez komisję budżetową.

Dyskusję nad sprawozdaniem komisji budżetowej odłożono i przystąpiono do wniosku posła Wiewiórskiego (Wyzwolenie) w sprawie pozwolenia włościanom na uprawę tytoniu dla własnego użytku w roku bieżącym.

Na tem porządek dzienny wyczerpano

EXPOSE PREMIERA GRABSKIEGO.

Na porządku dziennym następnego posiedzenia, które wyznaczone zostało na wtorek, dnia 10 b. m., o godz. 4-ej po południu, znajduje się exposé p. prezydenta rady ministrów i ministra skarbu, Grabskiego.

Podatek majątkowy.

Izba skarbowa komunikuje: W związku ze zbliżającym się terminem płacenia pierwszej raty podatku majątkowego, płatnej na podstawie art. 49 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku, (Dz. Ust. R. P. nr. 94, poz. 746) od dnia 10 czerwca do 10 lipca 1924 roku, izba skarbowa na mocy reskryptu ministerstwa skarbu z dnia 30 maja 1924 roku podaje do wiadomości, że w tych wszystkich wypadkach, w których suma dotychczas wypłaconych zaliczek (płatnych od 10. 9. — 10. 12. 1923 roku i od 25. I. — 26. III. 1924 roku) dosięga lub przenosi 70 proc. podatku, przypadającego według zeznania (złożonego i ewentualnie sprostowanego), przyjętego za podstawę wymiaru pierwszej raty podatku, płatnicy tych zaliczek są zwolnieni od obowiązku uiszczenia przypadającej od nich pierwszej raty podatku majątkowego.

O ileby zaś suma wspomnianych wyżej zaliczek nie dosięgała 70 procent podatku, obliczonego od wartości całego majątku, wówczas płatnicy uczynią zażość obowiązkowi uiszczenia pierwszej raty podatku, jeżeli zapłacą różnicę do 70 procent.

Lord Allenby, komisarz angielski w Egipcie oraz Zaghel-pasha, nacjonalistyczny prezydent ministrów egipskich.

Królowie: włoski i angielski przechodzą przed frontem kompanji honorowej w Londynie na dworcu Wiktorji.

Rezolucje wiecu wolnomyslicieli.

Na wiecu wolnomyslicieli przyjęto rezolucje, z których podajemy następujące ustępy:

Zebrani na wiecu protestacyjnym, zwołanym przez koło łódzkie Stowarzyszenia Wolnomyslicieli Polskich w dniu 5 czerwca, w sali Filharmonji — obywatele nie u znający żadnego z istniejących wyznań religijnych, stwierdzają z całym naciskiem że wszelkie dogmaty wyznaniowe, głoszone przez kapłanów wszystkich grup wyznaniowych, są im zupełnie obce i nie odpowiadają ich przekonaniom.

Dotychczasowa hegemonja kościoła nad państwem uważają za nieszczęście dla Polski i wyteją wszystkie siły, by tejjemne wpływy obcych potęg zniweczyć.

Jednocześnie oświadczają uroczyście, że występują ze wszystkich gmin wyznaniowych, do jakich policjynie są wpisani i przymusowy ten zapis uważają za nie odpowiadający rzeczywistości.

Wtrącanie się kleru do życia ich prywatnego, zarówno jak i do życia państwowego uważają za uzurpację i gwałt, i bez względu protestują przeciw narzucaniu młodzieży w szkołach publicznych pojęć wyznaniowych.

Rezolucja wiecowa.

Zebrani na wiecu protestacyjnym, zwołanym przez koło łódzkie Stowarzyszenia Wolnomyslicieli Polskich, w dniu 5 czerwca w sali Filharmonji — obywatele, należący do różnych ugrupowań politycznych i społecznych, lecz ożywieni jedną wola stworzenia w Państwie Polskim warunków, któreby pozwalały każdej jednostce rozwijać swoje życie duchowe w kierunku przez nią dobrowolnie obranym, bez żadnego zzewnątrz nacisku stwierdzają, że:

1. Zmuszanie obywateli, wbrew ich woli, do należenia do jakiegokolwiek gminy wyznaniowej jest aktem gwałtu, przeciwnym wyraźnemu brzmieniu konstytucji, gwarantującej wszystkim bez wyjątku wolność sumienia.

2. odmowy zatwierdzenia statutu gminy bezwyznaniowej, zarówno jak i niezatwierdzenie gmin wyznaniowych różnych sekt, które latami czekają bezskutecznie na legalizację, jest dowodem, że

rzeczy nasze są pod przemożnym wpływem kleru kościołów panujących u nas, w których interesie leży niedopuszczenie do stworzenia ognisk duchowych o wrogich im kierunkach.

3. Ucisk kościelny najbardziej odczuwają szerokie masy ludowe, ogłupiane i wyzyskiwane przez samozwańczych opiekunów, którym jakoby ich Bóg przekazał swoją władzę.

Wobec tego:

*1. Żądają oddzielenia kościoła od państwa i szkoły, i zupełnego zeświecczenia życia społecznego, a więc — wprowadzenie swylnych ślubów oraz metryk urodzenia i zejścia, wspólnych cmentarzy miejskich, zniesienia obowiązkowych wykładow religji w szkołach, przysięg wyznaniowych w sądach, wojsku itd.

2. Żądają bezwzględnej swobody dla każdej jednostki należenia do takiej gminy wyznaniowej, jaką sobie wybierze, lub nienależenia do żadnej, jeśli to odpowiada jej przekonaniom.

3. Żądają stanowczo, dopóki powyższe zmiany nie zostaną wprowadzone drogą ustawodawczą, natychmiastowego zatwierdzenia, na podstawie istniejącej konstytucji, ustawy gminy bezwyznaniowej, oraz wszelkich gmin wyznaniowych.

4. Wzywają tych posłów sejmowych i senatorów, bez różnicy przynależności part., którzy godność ludzka i wolność ducha obywateli polskich cenią wyżej, niż interesy kościoła, aby poparli powyższe żądania w ciałach prawodawczych.

Wiece stwierdza, że prześladowania religijne w Polsce są tylko częścią powszechniej fali reakcyjnej, której przejawem jaskrawym są fakty stwierdzone w interpelacjach sejmowych: znęcanie się nad więźniami politycznymi, zamykanie związków zawodowych i robotniczych instytucji kulturalno - oświatowych, prześladowanie prasy robotniczej, mniejszości narodowych i t. d. — wiec uważa je za pogwałcenie konstytucji i wzywa obywateli polskich do energicznej walki z temi nadużyciami.

Prawo i życie.

Fatalna trzynastka.

W dniu 23 kwietnia 1924 r. do Banku dla Handlu i Przemysłu przy ulicy Piotrkowskiej 90 o godzinie 10 przed południem przybył 16 letni Abram Folman, pracownik firmy Aron Lipszyc, Al. Kościuszki 22.

F. zainkasował 900,000,000 mk. i trzy mając rękę w kieszeni, drugą ujął za anatabę, chcąc wyjść z lokalu.

Wówczas stojący obok niego krawiec 22 letni Abram Radoszycki wyciągnął mu z kieszeni gotówkę.

Na wszczęty przez poszkodowanego alarm obecni w lokalu zauważyli na ziemi rozrzucone pieniądze.

Radoszyckiego ujęto, a sprawę skierowano do sądu.

W dniu wczorajszym epilog tego zajścia rozegrał się w sądzie okręgowym, gdzie rozważał ją sędzia Korwin-Korotkiewicz w trybie postępowania uproszczonego.

Oskarżony nie przyznaje się do winy.

Na sądzie zostało ustalone, iż Radoszycki był już 13 razy daktyloskopowany w urzędzie śledczym.

Świadkowie zeznają na niekorzyść oskarżonego.

Prokurator M. Wilecki w swej mowie zaznacza, iż dotychczas oskarżonemu szczęście sprzyjało, lecz tym razem noga mu się poślizgnęła, kładzie nacisk na daktyloskopowanie w 13 wypadkach oskarżonego i wnosi o ukaranie podsądnego.

Obrońca podsądnego adw. Montlak twierdzi, że nikt ze świadków nie widział by oskarżony wyciągnął Folmanowi z kieszeni pieniądze, że w danym wypadku może być mowa o art. 572 k. k. tj. o usiłowaniu przywłaszczenia sobie pieniędzy i być może że poszkodowany przez pomysłkę zamiast do kieszeni, upuścił pieniądze na ziemię.

Sędzia, nie podzielając wywodów obrony skazał podsądnego Radoszyckiego na 1 rok i 6 miesięcy więzienia. As.

WIADOMOŚCI

SPORTOWE

Eliminacyjne zawody przedolimpijskie w Warszawie.

W myśl programu przedolimpijskiego zawody eliminacyjne wraz z dziesięciobojem i biegiem maratońskim, odbędą się dnia 8 i 9 czerwca w Warszawie w parku Sobieskiego.

Program zawodów obejmuje: biegi płaskie: 100, 200, 400, 800, 1500, 5000 i 10.000 m., bieg z przeszkodami: 100 i 400 3000 m., bieg drużynowy 3000 m., biegi rozstawnie: 4 razy po 100 m. i 4 razy po

400 m., chód 10.000 m., skoki: wwyż z rozbiegu, w dal, trójskok, skok o tyczce

Rzuty kulą, dyskiem, oszczepem i młotem. Ponadto odbędzie się bieg maratoński na przestrzeni 42 km. 19 m. O ile liczba zgłoszonych zawodników nie będzie mniejsza od 5.

Do zawodów dopuszczeni będą obywatele Rzplitej Polskiej

ZARZĄD Spółki Akcyjnej „Przemysł Włókienniczy Michał Glaser” w Łodzi

podaje do wiadomości pp. Akcjonariuszów, iż wobec niedojścia do skutku zwolonego na dzień 5 b. w.

Zwyczajnego Walnego Zebrania

odbędzie się ono ostatecznie w drugim przewidzianym terminie **17 b. m. o g. 5 p. p.** w lokaju Zarządu przy ul. Zielonej № 5, przyczem uchwały na niem zapadłe będą prawomocne bez względu na ilość obecnych.

Porządek dzienny obejmuje:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego.
- 2) Sprawozdanie Zarządu; sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za rok operacyjny 1923 i podział zysków.
- 3) Budzet na rok 1924.
- 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
- 5) Wnioski Zarządu i pp. Akcjonariuszów. 4289

Zawiadomienie.

Z dnem dzisiejszym zostaje otwarty przez p. p. **UNGER i SZEPS**

Wielka sprzedaż najwytworniejszych MATERJAŁÓW JEDWABNYCH

przy składzie manuf. firmy **S. DANZIG** Piotrkowska 35 TELEFON 15-36.

Posiadamy na składzie wszelkie nowości paryskie w najbogatszym wyborze.

Koncesjonowany zakład elektro-mechaniczny INZYNIER **Jakób Wanczakow Wanczak-Girej**

Instalacja sity i światła. Przebudowa i naprawa maszyn elektrycznych i transformatorów, samochodów, traktorów maszyn parowych, silników na ropę, naftę, olej gazowy, gaz ziemny i ssany. Kompletnie urządzenia wodociągów, wind osobowych i ciężarowych, pędni (transmisje), pomp zwykłych, tryplex'owych, wrotowych. Naprawa maszyn precyzyjnych i automatów. 4156-10 **Łódź, ul. Pańska 71.**

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW MUZYKI (Traugotta 1)

Sobota, dn. 7 czerwca o godz. 5 p. p. **POPIS**

uczniów i uczniów nauczycieli prywatnych członków Łódzkiego Związku Zawodowego Nauczycieli Muzyki.

W popisie wezmą udział uczniowie i uczniowie pp. H. Domankiewiczówny, J. Holcmana W. Lifszycowej, M. Marcinkiewiczówny, prof. S. Nirsteina, L. Różańskiej i H. Sołowiejczykówny. Szczegóły w programach. Bilety w cenie od 2-3 złp. do nabywać od 4 pp. przy kasie Tow. Mił. Muz.

Partja Niezależnych Socjalistów w Polsce (P. N. S.)

w niedzielę dn. 8 czerwca o g. 10 rano w sali „Filharmonja” odbędzie się **WIEC**

na temat: 4301 **I. Kryzys ekonomiczny — II. Żądania robotnicze.**

Przemawiać będą: Dr. B. DROBNER (z Krakow.), Dr. J. KRUK (z Warsz.).

4 pokojowe mieszkanie

z wygodami poszukiwane.

Oferty z cenami pod „H. B.” do adm. „Republiki”. 4305-2

LOKAL Młoda panna

(izr.) z dobrego domu, intel. sympatyczna, posażna pragnie poznać intel. młod. człowieka albo wdowca do l. 42 w celu matrymonjalnym.

Zgłoszenia proszę skierować. Poście restante Łódź, główna poczta F. Zygmuntovicz. 4266-2

handlowy na Piotrkowskiej, między Dzielną a Krótką, w podwórzu, parterowy 3-ch pokojowy **DO Odstąpienia**

Oferty do adm. „Republiki” pod „Lokal Handlowy”. 863-

Pensjonat dla dzieci i młodzieży G. LICHTENSTEINOWEJ w Tworzyankach

St. Kółuski 4036-4 **już otwarty.**

Wiadomość w Łodzi Aleja 1-go Maja nr. 11, Lichtenstein od 3-5 po poł., lub na miejscu Stacja Kółuski, Gorki Tworzyjańskie Pensjonat Lichtensteinowej.

Obuwie Serca

Z SERCEM NA PODESZWIE

SKOROCHODY tylko z marką Serca. Męskie, damskie i dziecięce są powszechnie uznane za najtrwalsze, najwygodniejsze i najtańsze jak również sandały z marką Serca Fabryka i sprzedaż: detal—hurt. Ogrodowa 2 (róg Nowomiejskiej) w soboty sklep otwarty.

PENSJONAT T. Rubinsteinowej

w Helenówku—Okupy, 15 minut od stacji **LASK**.

Sucha miejscowość. Obfita i smaczna kuchnia. Dla młodzieży opieka. Wiadomość na miejscu w Łodzi, ul. Zawadzka Nr. 6. **Rubinsztajn.**

ROWERY B-cia Krzemieńscy

Piotrkowska 178. 3587 3 Sprzedajemy na dogodnych warunkach

LUONA Wielki bezkonkurencyjny świąteczny program! Wytwórnia i reżyserja wielkiego A. W. Griffitha.

Niezrównana, wiośniana gwiazda kinowa **Liljana Gish** w 6 akt. wspaniałym dramacie p. t. **„ZŁAMANA LILJA”** (Miłość 20letniego człowieka ku białej dziewczynie). Rzecz dzieje się w Ameryce i Chinach.

Nad program: Król śmiechu **Charlie Chaplin** kombinator w 2 aktowej farsie p. t. **Chaplin kombinator** Orkiestra symfoniczna pod kierunkiem p. Engenderal

8-kl. Gimnazjum Filologiczne L. SZAKINA

Piotrkowska 18. Zapisy kandydatów na r. szk. 1924-25 trwają

Kancelarja udziela informacji codziennie od 10-1. Dla zdolnych absolwentów szkół powszechnych znaczne ulgi w opłacie szkolnej. 3913-2

Lecznica lekarzy specjalistów Brzezińska 11.

Przyjmowanie chorych od 9-5 pp. oraz wizyty do domu. Zastrzykiwanie, elektryzacja, psychoterapia. Operacje. Leczenie sztucznym słońcem górskim. Leczenie wad wymowy (jąkanie, bełkotanie). Wszelkie analizy (moozu, płwociny, krwi i t. d.) 3404

Porada 2 złote.

UWAGA!

Przy zakładzie fryzjerskim 6-go Sierpnia 1, zostały otworzone gabinety dla manicury pod kierownictwem p. Poli, z osobnym wejściem dla pań. Z uszanowaniem **T. Jakubowicz.**

Dr. med. L. Prybulski Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowa Leczenie światłem (lampa kwarcowa i promieniami Rontgena). Zawadzka № 1. Telefon Nr. 25-38. Przyjmuje od 9-2 i od 5-8. Dla pań od 4-5. oddzielna poczekalnia

Dr. med. BRAUN Południowa Nr. 23. Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Przyjmuje od 8-10 i pół 1-2 i od 4-8

Trociny i wióry stale do oddania. Wiadomość w fabryce — obróbki drzewa. — **Sp. Akc. MAKSYMILIAN JAKOBOWICZ** ul. Pańska № 90 — tel. 15-74.

Dr. Różaner Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe, leczenie sztucznym słońcem górskim. DZIELNA № 9. Przyjmuje od 8-10 pół. i od 4-8 Tel. Nr. 28-98

Dr. med. LUBICZ Cegielniana 43. Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe Leczenie sztucznym słońcem górskim. Przyjmuje od 5-8

Doktor J. Sołowiejczyk Specjalista chorób skórnych i wenerycznych **ul. Pańska 4** (przy rogu Konstantynowskiej) Przyjmuje od 8-10 r. i od 8-9 wiecz. 4244-5

Dr. med. S. Kantor Specjalista chorób skórnych i wenerycznych i włosów Gabinet Röntgena i światło-leczniczy **ul. Piotrkowska 144** róg Ewangelickiej Godziny przyjęcia. 8-10-8 Dnia pań 5-6 420-2

Dr. med. P. Langbard Zawadzka 10 Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 9-1 5-8.

Dr. med. S. Samet-Mandelsowa choroby dzieci praktykuje w ciągu lata w Adelmówku w willi Zylberblata.

Dr. Marja Józefów-Lewinsonowa Cegielniana 6. Chor. wener. i skór. (dla kobiet i dzieci) Godz. przyjęć od 11 do 3 pp. w niedzielę święta od 11-12. 384-2

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzed. Na kredyt i za gotówkę: Meble żelazne, wózki dziecięce, krzesła wiedeńskie, 10zka polo we daje „Palma” Dzielna 36. Uwaga: wejście tylko przez bramę. 203-12

Wózekki sportowe w dziecięce po cenach najprzystępniejszych poleca Reitberger, Piotrkowska 107-10. 4250-3

Samochód niemieckiej marki w zupełnie dobrym stanie pięciopięciowy sity 6-18 koni do sprzedania w Stwieradzu Modelski 4263-4

Wózekki sportowe w dziecięce po cenach najprzystępniejszych poleca Reitberger, Piotrkowska 107-10. 4250-3

Wózekki sportowe w dziecięce po cenach najprzystępniejszych poleca Reitberger, Piotrkowska 107-10. 4250-3

Posady. Putynowany buchaj 1 ter-bilansista przyjmie pracę całodzienną lub na godziny. Oferty sub „Bilansista” proszę składać do adm. „Republiki” 292-2

Wtedy człowiek z wykształceniem akademickim (Akademja Handlowa), obeznany z branżą drzewną, pragnie zmienić posadę. Referencje pierwszorzędne. Oferty sub „Handlowiec” proszę składać do adm. „Republiki” 304-1

Poszukuje panny do dwuletniej dziewczynki na wyjazd. Szybcie pozadane. Wiadomość Andrzej 43 n dozorcy.

Zagubione dokumenty peliks Szmidt zgubił portfel, książeczkę wojskową wydaną w P. K. U. Łódź i świadectwo reżnicze. 275-3

Zaginął paszport niemiecki na imię Perli Kopolowicz wydany w Łodzi. 4254-3

Okazyjnie tania do sprzedania różne nuty dla skrzypiec (koncerty, sonaty, etudy itd. Dzielna 56 m. 4 oglądać codziennie od 9-11 rano 420-2

Obiady tania i smaczne. Gdańska 67 m. 10.

Prenumerata: w Łodzi 3 złote miesięcznie.—Zamiejscowa 4 złote miesięcznie. Zagranicą 7 złotych miesięcznie.—Odnoszenie do domu 20 groszy.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 5 gr. za wiersz milimetr. (na stronie 10 szpalt). W TEKSTACH 25 gr. za wiersz mil. (na stronie 4 szpalty). NEKROLOGI I NADESLANE 20 gr. za wiersz mil. (na 4 szpalty). Zaręczynowe i zaślub. po tekście 4 złote. Zamiejscowe o 50 proc. Zagranicę o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń admin. nie odpowiada. Drobne 6 gr. Poszukiwanie pracy 3 gr. Najmniejsze 50 gr.

„Republika” i „Express Wczorny” z odnosem zł. 5.50. Każda nowa podwójka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego za wiadomienia

Za wydawnictwo „Republika” Sp. z ogr. odp.: Marjan Nusbaum-Ottaszewski.—Członkami „Republiki”, Piotrkowska 49.—Tłocznią, Piotrkowska 15.—Redaktor odp. Jan Urbach.